МБДОУ «Берийн беш №3 «Ирс» ю. Серноводское
Сунженски муниципальни къоьшта.

Самукъане сахьт:

«Нохчийн сийлахь зударий»

Кечам баран тоба «Знайки»

Куьйгалхой: Ферзаули М.Х.

Богатырева З.Р.

12.09.2017шо.

Къуйгалхо: *Де дика хийла шу, марша дог1ийла! Вай тахан гулделла тов беца 17-чу дийнахь долу «Нохчийн сийлахь зударий» де лерина. Вай бераш гойтур ду шун, шу мел дукха деза.*
Цера хаза байташка ладуг1уш, хелхаршка хьовсуш д1ахьур дув ай х1ара самукъне сахьт.

Х1окху доккхачу дуьненчохь цхьа а х1ума дац Нана бохучу дашал сийлахь а, деза а.
Дуьненан 1аламехь мел долу садолу х1ума ненан кийрара схьадаьлла а, цуо кхиийна-кхетийна а ду. Хуьлийла иза адам, акхаро, олхазар я муьлххакхин долу дийнат.

Дукха яз а дина, иллеш а даьхна метан говзанчаша Нана хестош, цуьнан дикалла а, цуьнга шайн болу безам а буьйцуш.
Амма дуьне дозуш мел ду, мел дукха дийцарх, кхачалур йолуш яц исбаьхьаллин кхолларалл ехь нанойх лаьцна долу дийцарш, аларш.
Х1унда аьлча, Нана бохург ша долу дела дийнна Дуьне.
Эрна олуш мА дац вайн «Нана-Дуьне» олий.

Ткъа Нохчи нене, кхочуш цхьа а хир вац.
Х1оккху дуьненчохь мел хилла дика-вуо а, дов-т1ом а нанойн дегнашкахула чекхдолуш а, уьш лазош а ду.
Нохчи зуда, нохчи нана, замано зийна, дахаро чехийна, халонаш т1ехиттарх хьо дьоналлех ца юьхи.

Йоьхь сибат хаза долуш, куц кеп товш долуш, эсала, оьзда, г1иллакхе йолуш, хусамехь беркат, барт латтош, иманах юьззина ю Нохчи нана.
Дьоьзал кхиорехь, балхахь дик ц1е йоккхуш, хьекъале ю Нохчи нана.
Хьомсара наной, йижарий!

Ас даггара декъалдо шу Нена денца! Лаьа шаьш дуьненчохь йоккхучу заманчохь цкъа а шайн доьзалийн, бевза-безачийн вуо ца гуш, могуш-маьрша, ирс долуш шу дехийла.
Дала аьтто болш, беркате дахар лойл шун!

1.реб: *Со йина нана,декъал хо хуьлда,*
Со кхиийна нана,ирсе ехийла.
Аганахь техка еш,б1аьргаш хьай белха беш, ***Разана.***
Дог хьай делхийна йолу сан нана,
Даимна хьо сунна могша ехийла,
Даимна Дала хьо сунна латта йойла!

2.реб: *Сан Нана, хIун ду кху дуьненчохь хьоьл деза тхуна,*
АллахIо совгIатна хьо елла тхуна, ***Мелана.***
Ховха хьан куьйгаш,
Оьзда ахь буьйцу мотт,
ГIиллакхах дуьзна ду кийрара жима дог.

Кьуйгалхо: *Х1инц вай хьовса таро хир ю вай нохчи хаза г1иллакх гойтуш, оьздангалла гойтуш, вай къонахи дьоналла гойтуш йолу кийсаке.*

(Бераш гойту «Нохчийн йоь1а йовлакх» ц1е йолу кийсак)

Кьуйгалхо:*Мел чолхе дов хиларх, мел доьхна дегнаш даръделла г1овттарх, нохчи йо1а, нанас юьккъе йовлакх тесча шай герз батте дьуллуш хилла вай дайш. Иштта сий долуш, ницкъ болуш хилла йьо1а йовлакх.*

Кьуйгалхо: *Х1инц вайн берш байташ йоьшар ю.*

3.реб: *Массамо Везачу Деле хьо ехна,*
Массамо маьлхан дуьненахь хьо лехна,
Дуккха ду мукъамаш хьо хасто яздина, ***Турпал.***
Говзачу дешнаша хьан кхоллам баз бина,
Амма и ницкъ болу нохчийнмотт тоьар бац,
Берриге безам хьоь дIабийца, Нана.

4.реб: *Яхалахь сийдолу тхан хьоме Нана*
Хьайн хаза елар денна а тхуна луш,
Нурдолу бIаьргаш хьайн тхоьга а хьежадеш, **Камила.**
Ло сана кIайн долу оьзда хьайн куьйгашца,
Бераллехь сана тхо мара а къуьйлуш!

5.реб :*Мехка а сий ду хьо,*
Доьзаллийн ирс ду хьо,
Тха дегнийн той духьо, **Селима.**
Хьомсара Нана!

Кьуйгалхо: *Х1инца вай хьовса таро хир ю «Хи йистехь» ц1е йолу кийсаке.*

(бераш гойту «Хи йистехь» ц1е йолу сурт)

«Хи йистехь»

Хьамзат: - *хьажахь, Турпал, ма хаза бу вай Даймохк!*

Ахьмад: - *Дера бу, вай махкахь санна хаза маьхкарий ма бац цхьанхьа.*

Ясмина: *-Мелана, ма хаза ю вай хи йист.*

Мелана: *- Хаза ю.*

Ясмина: *- Вай кегий нах схьакхаьччи теша?*

Мелана: *- кхьач хир бар уьшшам. Вайшиъ хи да йог1ш ма ю.*

Хьамзат: *- Ахьмад, и йог1арг хьа езар яц?*

Ахьмад: *- Дера ю Мелана! Тахана цо суна жоп делча ма ирсе хир вар со.*

Хьамзат: *- Х1инц хуар ду изаъ. Де дика хийла шу маьхкарий!*

Ясмина: *- Диканца дехийла, кегий нах.*

Хьамзат: *- Мелана, х1ара са доттаг1 саготт вукх ахь ху олу ца хуаш. Жоп лой ахь кхун?*

Меланас ше п1елгара ч1ург йовлакх юккъе юьлли Ясминиг д1а ло.

Ясминас и йовлакх Ахьмадиг д1ало.

Воккхвевеш къант хелха волу хи йистехь гуо боккхий.

Кьуйгалхо: *Дера, жималло 1ехош, безамо хьостуш долу дегнаш, вай оьздачу г1иллакхаш ша тайпана бахьнашца вовшех мат уху.*

Йийцина вер воцуш йолу нохчийн йоь1а хазалло, кегийчу нахе хаза мотт ма буьйцьуту.

Кьуйгалхо: *Х1инца жимма са до1уш байташк ладуг1ур ду вай.*

Меллаша хьа наб ца йохош

Куьйгаш т1е хьуна бар толу.   *Мадина.*

Дарбане хьа дега йовхо

Даимна са дагца йогу.

Са да1а со йина нана

Доьзална ехар хьо кхана.

Г1енашкахь жималле кхийда *Марьям.*

Диталахь са парг1ат хьийза.

Тховса бет идам ца хилла

Къоьжалла месаш т1е йоьжна. *Ясмина.*

Лацалуш дагах ша бина

Йоьлху со г1айби т1е йоьжна.

Са хаза са хьоме Нана

Йижахьа биц бай хьай бала.

Г1енашкахь бералла леха *Исмаил.*

Дита хьай са маршо еха.

Мелаша месаш а хьостуш

Муьлу ас хьа дега марзо. *Абубакар.*

Хьаналчу къуйгех къуг хьокху

Эшара мог1анаш яздо.

Йалахьа къинт1ера Нана

Тхо кхиош ца кхиънехь яха.

Нена дог Везачу Дала

Эхартахь маршо ю аьлла.

Къуйгалхо: *Х1инца юха а байташк ладуг1ур ду вай.*

Гой шуна, доттаг1ий вай наной къанлуш бу денна.

Хебарша кхелинчу яххьаш т1е къоьжалла оьгу.

Х1ораннан вай даг чу г1айг1ане сахьийзар деана, ***А-Карим.***

Зама а сихъелла д1айоду, некъ некъах тоьгуш.

Гой шуна, доттаг1ий вай наной къонлуш бу денна.

И наной дегнаш ду даккхийдеш кхьуучу къентех. ***Ахьмад.***

Х1ораммо техкийна ага а ца хиллакх эрна

Нахана дика да къант хилча х1ора а ц1ен т1ехь.

Х1ора де-цхьа к1айн чо, х1ора де-цхьа хазахетар.

Вай нанойн баккхийбер кортош а кхелина къега. ***Хьамзат.***

Гой шуна, доттаг1ий,тнаношна мел ч1ог1а оьшу

Хилар шаьш баккхийбеш шайн къентий дикане хоьжуш.

Къуйгалхо: *Х1инца кхи цхьа хаза г1иллакх гайта лаьа тхуна. Нохчийн зудчун де даздар, цьунан сий дар эрна дац.*

Хийла майра къант, къонах кхиийна нохчий нанас. Жим волуш дьуйна, везаш кхиош, г1ийла илли олуш техкийна аганаш эрна ца хилла. Хьовсур дув ай цу сьурте.

(«Нанас техко ага» гойтур ду Аянтас)

Къуйгалхо: *Хьоме Наной, вай бина цхьа барт бара. Нохчий зудчо доьзал кхиош баийна кхачанаш вовшех тухур бу аьлла.*

Х1инца аш гайтал, вай нохчий даарш-кхачанаш аш муха кечбина.

Къуйгалхо: *Вай бераш хаза хелхарш гойтуш йоккхур ю вай хан.*

Къуйгалхо*: Мел деха ловзар, самукъадалар хилчи а, массо хуман чьаккхе ю. Вай самукъне сахьт дерзор ду вай цхьана сьурташ дохуш. Шун массарна Дела реза хийла. Дала декъал дойла шу.*

!одика йойла!